

Alles op zijn tijd

Irina Shapiro bij Boekerij:

In handen van de tijd

Een sprong in de tijd

Zeeën van tijd

Een kwestie van tijd

Verbonden in tijd

Alles op zijn tijd

Irina Shapiro

Alles op zijn tijd

Voor de twee zussen is tijdreizen een vloek en een zegen.
Zal deze gave hun familie redden, of voorgoed verscheuren?

Deel 6 van de *Tijdloze liefde*-serie

Vertaald door Nuanxed – Martijn van Opbergen

ISBN 978-90-599-0284-8
ISBN 978-94-023-2584-3 (e-book)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *The Ties That Bind*
Vertaling: © Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv
Vertaald door Nuanxed – Martijn van Opbergen
Omslagontwerp: Debbie Clement, bewerkt door dps Design & Prepress Studio
Omslagbeeld: © Shutterstock
Zetwerk: Mat-Zet bv, Weesp

© 2017, 2024, Irina Shapiro
© 2026 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

VIRGINIA, AUGUSTUS 1628

Het begon al te schemeren toen het kinderpartijtje eindelijk ten einde liep en de jonge gasten teruggebracht werden naar hun ouders. Valerie was opgelucht dat de rust terugkeerde in het huis, nadat het urenlang belegerd was geweest door kinderen van drie tot tien jaar oud die het allereerste verjaardagsfeestje van hun leven meemaakten. Louisa was van mening geweest dat Robbies vijfde verjaardag een mijlpaal was die niet overgeslagen mocht worden, zelfs al was het in de zeventiende eeuw vrij ongebruikelijk om een kinderverjaardag te vieren. In een tijd waarin de kindersterfte angstaanjagend hoog was, tartten ouders het lot liever niet, en verjaardagen werden sowieso niet als erg belangrijk gezien. Het contrast met Valeries eigen tijd, waarin elk nieuw levensjaar van een kind werd gevierd met heel veel taart, liedjes en cadeautjes, kon niet groter zijn. Stiekem was ze blij dat je in deze tijd nog geen verjaardagstaarten met de foto van de jarige job erop kon bestellen. Het was altijd zo macaber om die met je taartmes aan flarden te snijden. Veel kolonisten konden niet lezen en schrijven, en de meesten hadden geen familiebijbel, dus het idee om een geboortedatum te noteren, was niet erg gebruikelijk. Mensen wisten hooguit in welk jaar en welke maand een kind was geboren. Ze kenden ongeveer iemands leeftijd, en dat was goed genoeg.

‘Je zult wel moe zijn,’ zei Louisa tegen Valerie toen deze met een stapel vuile borden de keuken binnenkwam. ‘Wil je niet even naar buiten? Even je hoofd leegmaken? Wij redden het wel hier.’

De kokkin knikte instemmend. ‘Natuurlijk, we redden het wel. Misschien kunt u met Fred meelopen naar huis,’ voegde ze er op een opgewekte toon waarin een vleugje bezorgdheid doorklonk aan toe.

Frederick Taylor voelde zich de afgelopen maanden steeds vaker onwel, en hoewel hij hardnekkig ontkende dat hij ziek was, en zijn problemen toeschreef aan zijn hoge leeftijd, wist iedereen dat er iets was veranderd. Met zijn zevenenzeventig jaar was Fred naar koloniale begrippen stokoud, dus of hij nu ziek of oud was, er was niet veel aan te doen. Hij had last van vermoeidheid, gebrek aan eetlust en aanvallen van misselijkheid, maar dat waren zulke algemene klachten dat het moeilijk te zeggen was wat hem precies mankeerde. Misschien had hij gelijk en was het gewoon de ouderdom die hem parten speelde.

‘Maken jullie je weer druk om mij?’ mopperde Fred, al verheugde hij zich zichtbaar op het vooruitzicht van Valeries gezelschap. Hij gaf zijn vrouw een kus op haar wang en glimlachte naar Valerie. ‘Nog een paar minuten, dan kunnen we. Wacht je bij de vijver?’

‘Prima.’

Het was een drukkend warme avond, maar het was buiten nog altijd frisser en stiller dan binnen. Valerie snoof gelukzalig de geuren van dennenhars en hooi op. De lucht begon al een diepe lavendelkleur te krijgen, en een helderroze streep aan de horizon markeerde de plek waar de zon nog maar kort geleden was ondergegaan.

Valerie liep naar de vijver, waar ze plaatsnam op de bank die Alec jaren geleden voor haar had geplaatst. De eerste sterren begonnen te fonkelen aan de hemel, die langzaam paars werd en weerspiegelde in het heldere, doodstille water. De pluizige rietstengels op de oever wuifden zachtjes in de wind en leken in de schemering al bijna zwart. Nog een half uur en het zou helemaal donker zijn, maar dat vond ze niet erg. Het licht dat uit de ramen stroomde was voldoende om de weg terug naar huis te vinden.

Ze leunde achterover, sloot haar ogen en genoot van dit moment

van stilte. Al was het natuurlijk niet helemaal stil. De wind ruiste door de boomtoppen, kikkers kwaakten luidruchtig in de vijver en vogels tjilpten aan één stuk door, alsof ze nog veel te zeggen hadden voor ze zich zouden terugtrekken voor de nacht. Uit de richting van de stallen klonk het geloei van de koeien en het gesnuif van de paarden. Dit waren de geluiden van haar leven, en eigenlijk merkte ze die nauwelijks meer op terwijl ze naar het gladde wateroppervlak van de vijver staarde.

Het was dan wel Robbies verjaardag, maar op dit moment waren haar gedachten vooral bij Tom en zijn moeder, Valeries geliefde dochter Louisa. Er ging geen dag voorbij waarop Valerie haar niet miste of God niet dankte dat Alec en zij in elk geval kleine Tom nog hadden na het verlies van hun enige dochter. Maar nu Tom groter werd, kon Valerie haar angsten niet langer ontkennen of onder het tapijt vegen. Tom was een slim kereltje, dat alles opmerkte en aan één stuk door vragen stelde als hij op dreef was. In tegenstelling tot veel andere kinderen van zijn leeftijd kon hij ook regelmatig langere tijd stil zijn. Dan observeerde hij de wereld om zich heen met zijn ronde blauwe ogen, die Valerie sterk deden denken aan die van zijn onfortuinlijke vader, Thomas Gaines. Ook had Tom een grote belangstelling voor Finn en Abbie en hun familie. Hij begreep maar niet waarom hij niet met zijn neefjes Ben en Nat en nichtje Diana kon spelen, en ook niet waarom er bijna nooit over ze gesproken werd. Hoe leg je een driejarige uit dat Finn en zijn familie honderdvijftig jaar in de toekomst leefden? En dat je ze alleen kon bezoeken met behulp van een tijdreisapparaat dat pas in de eenentwintigste eeuw ontwikkeld zou worden door een gepensioneerd natuurkundige uit Princeton, New Jersey?

Tom was overigens niet de enige die vragen had. Abbie en haar ouders waren te beleefd om er zomaar over te beginnen, maar Valerie wist best dat er opmerkingen werden gemaakt over Finns ouders en hun vreemde uiterlijk. Waar woonden ze? Waarom hadden ze

zelf nog nooit iemand uitgenodigd? Waarom schreven ze nooit en reageerden ze nooit op brieven? Eenvoudige vragen met een ingewikkeld antwoord: ze leefden in een compleet andere eeuw.

Alec praatte er nooit echt over, maar Valerie had de afwezige blik in zijn ogen meer dan eens gezien, vooral in de weken na een bezoek aan Finn. Hij had dezelfde zorgen als zij, koesterde hetzelfde verlangen, maar geen van beiden had het onder woorden gebracht. Als ze het hardop zouden zeggen, al was het maar stiekem tegen elkaar, dan zou het écht worden. Dan zou de losse gedachte veranderen in een probleem dat moest worden opgelost. Maar voor dit probleem bestond geen oplossing. Het hart van Valerie was, net als dat van Alec, op twee plekken tegelijk. Hun familie was verscheurd en niets ter wereld kon dat ongedaan maken. Hun zoon had ervoor gekozen om in de achttiende eeuw te blijven, met het meisje van wie hij hield te trouwen en te vechten voor een zaak waarin hij hartstochtelijk geloofde. Er was geen weg terug, geen manier om de klok terug te draaien.

Integendeel, de klok ging alleen maar vooruit, en het zou steeds lastiger worden om nog een bezoekje aan de toekomst te brengen. Nu konden ze Tom nog meenemen en hem gewoon wijsmaken dat hij de hele reis had geslapen en wakker was geworden op de boerderij van de Mallory's. Maar over een paar jaar ging dat niet meer. En hem achterlaten, nee, dat was ondenkbaar. Ze wilde hem voor geen goud uit het oog verliezen, dit jongetje van wie ze onvoorwaardelijk hield. Hij was de enige herinnering aan Louisa en hun enige nog levende nazaat, in deze eeuw tenminste.

Valerie keek verschrikt op toen een gestalte schijnbaar uit het niets verscheen. Frederick Taylor, de onbedoelde aanstichter van alles wat Valerie en haar zus was overkomen, kwam naast haar op het bankje zitten en glimlachte vriendelijk.

‘Moe?’ vroeg Fred.

‘Een beetje.’

‘Je bent al een tijdje de oude niet meer,’ merkte Fred op.

‘Jij ook niet. Hoe gaat het met je?’ vroeg Valerie, al wist ze precies hoe hij zou reageren.

‘Prima. Een beetje moe, verder niet. Ik kijk uit naar mijn uurtje rust voordat Barbara thuiskomt en aan mijn kop begint te zaniken,’ voegde hij er glimlachend aan toe. ‘En met jou?’

‘Wil je dat echt weten?’ vroeg Valerie. Stiekem was ze blij met de opening die hij haar bood. Ze snakte ernaar om eens met iemand te praten over wat haar dwarszat. Vreemd genoeg was uitgerekend deze man, wiens schuld het jaren geleden was geweest dat ze in de zeventiende eeuw verzeild was geraakt, een soort ouderfiguur voor haar geworden. Bovendien was hij de enige die begreep wat ze doormaakte. Meneer Taylor was haar en Louisa naar de zeventiende eeuw gevolgd en had ervoor gekozen om hier te blijven. Op zijn oude dag was hij toch nog getrouwd en nu genoot hij van het huwelijksleven met hun kokkin. Natuurlijk miste hij weleens iets uit zijn eigen tijd, maar hij had er geen vrienden of familie meer. Niemand die hem miste of die hij miste.

‘Natuurlijk, Valerie. Je kunt het me gerust vertellen,’ zei hij vriendelijk. ‘Maar als je liever wilt dat ik wegga, dan kan dat ook. Je zult wel doodop zijn.’

‘Ik weet niet wat ik moet doen, Fred, en ik durf er niet zo goed met Alec over te praten. Het is te groot om zomaar op tafel te gooien zonder dat ik zelf weet hoe ik erin sta.’

‘Wat zou je dan willen doen, mijn kind?’

Valerie zag aan Freds gezicht dat hij het ongeveer kon raden, maar hij was er het type niet naar om iets voor een ander in te vullen. Hij wachtte liever tot hij in vertrouwen werd genomen.

Valerie haalde diep adem en gooide het er toen allemaal uit. Het was voor het eerst dat ze haar gedachten en gevoelens hardop uitsprak, en ze was doodsbang voor wat ze met deze bekentenis in gang zette. ‘Fred, ik mis mijn zoon. Ik verlang ernaar om bij hem te zijn en

om deel uit te maken van het dagelijkse leven van zijn gezin. Ik heb kleinkinderen die me nauwelijks kennen, en Finn is mijn enige levende kind. Ik heb al twee kinderen begraven en ik kan het niet langer verdragen om niet bij het enige kind dat ik nog heb te kunnen zijn.'

'Maar wat is het probleem?' vroeg Fred. 'Ben je bang dat Alec niet mee wil naar de achttiende eeuw?'

'Juist wel. En precies daarom heb ik het nog niet met hem besproken. Ik wil hem niet te enthousiast maken. Sinds we terug zijn uit de toekomst, is hij niet meer dezelfde. Nu hij kennisgemaakt heeft met het leven in de achttiende en de eenentwintigste eeuw, kan hij niet langer zonder meer zeggen dat hij in de zeventiende eeuw thuis hoort. Niet dat hij permanent in de eenentwintigste eeuw zou willen leven. Dat is te modern voor hem, te geavanceerd. Maar hij heeft te veel van de toekomst meegemaakt om zomaar weer in deze tijd te leven alsof er niets gebeurd is. Ik weet zeker dat hij het geweldig zou vinden in de achttiende eeuw, en ik weet dat hij Finn ook ontzettend mist.'

Fred knikte en pakte Valeries hand. 'En dus is het probleem dat je je zus niet in de steek wilt laten.'

'Precies,' zuchtte Valerie. 'Ze is me hierheen gevolgd en heeft haar eigen leven opgegeven om me te komen zoeken. Haar leven is hier, in deze tijd en op deze plaats. Natuurlijk, ze geeft om Finn, maar haar man en kinderen zijn hier. Dus als ik ga, moet ik haar achterlaten.'

'Dat is me nogal een dilemma.'

'Wat moet ik doen, Fred?' vroeg Valerie ellendig.

Fred gaf een klopje op Valeries hand en stond op. 'Ik denk dat je dat allang weet,' zei hij met een glimlach. 'De meeste mensen weten instinctief wat ze moeten doen. Diep vanbinnen heb je je besluit al genomen, en nu zoek je naar argumenten om het te rechtvaardigen, niet alleen voor anderen, maar ook voor jezelf. Valerie, uiteindelijk

moet elk mens doen wat het beste voor hem of haar is. Je kunt niet iedereen tevreden stellen, en je kunt al helemaal niet ontkomen aan de wetten van het universum. Alleen jij kunt deze keuze maken, en ik denk dat je dat al hebt gedaan.'

Valerie knikte. Ze wist dat hij de waarheid sprak. 'Zal ik met je meelopen?'

'Nee, ik kom wel thuis. Ik ben alleen maar met je meegegaan om Barbara niet ongerust te maken. Welterusten, Valerie.'

'Welterusten.'

Valerie keek hem na totdat hij opging in de schaduwen, op weg naar het huisje dat hij deelde met zijn vrouw. Ze stond op en liep langzaam terug naar huis. Fred had gelijk. Natuurlijk had hij gelijk. Ze wist best wat ze wilde. Maar het zou niet makkelijk worden. Wat ze ook koos, haar hart zou worden verscheurd. De enige vraag was welke helft het meeste zou lijden. Zoon of zus? Het kind dat ze onder haar hart gedragen had, of haar dierbaarste vriendin? Een volwassen man die haar niet meer nodig had, of de enige persoon die begreep waar ze vandaan kwam en wat ze had opgeofferd? Hartzeer of zielsverdriet?

Door het raam zag Louisa hoe Valerie langzaam naar het huis kwam lopen. Haar zus had enorm goed geholpen met het feest en had zelfs grappige tekeningen gemaakt om de kinderen te vermaken toen alle lekkernijen op waren. Ze had alle spelletjes meegespeeld, maar er drukte duidelijk iets op haar gemoed. Misschien dacht ze aan Finn en alle verjaardagen die ze in de achttiende eeuw had gemist. Louisa had Finns vrouw en haar familie nooit ontmoet en Valeries kleinkinderen nooit gezien, maar voor haar waren ze net zo echt als wanneer ze een eindje verderop in Jamestown hadden gewoond. Louisa wilde niets liever dan Valerie helpen zich te verzoenen met het feit dat haar hart over twee tijdperken verdeeld was, maar wat kon ze zeggen? Ze droeg zelf ook een last. Eentje die met de dag zwaarder werd. Ze draaide zich niet om toen Kit de keuken binnenkwam, zijn armen om haar middel sloeg en haar tegen zich aan trok. Ze liet het toe, maar op een bepaalde manier bleef ze afstandelijk, onthecht.

‘Het spijt me, Lou,’ fluisterde hij in haar oor. ‘Echt, maar het is onvermijdelijk. Dat weet je.’

Zuchtend maakte Louisa zich los uit zijn omhelzing. Ja, ze wist het, maar dat maakte het er niet makkelijker op. Hij dwong haar om een keuze te maken, maar hoe zou ze dat ooit kunnen? Hoe kon ze ooit kiezen tussen Valerie en haar gezin? Ze ging snel naar boven om bij de kinderen te kijken, voor Valerie binnenkwam. Vroeg of laat

zouden ze moeten praten, maar niet vandaag. Er was nog tijd, al was het niet veel.

Kit volgde Louisa met zijn ogen toen ze de trap op liep, maar hij ging haar niet achterna. Hij begreep dat ze tijd nodig had om na te denken. Zijn vrouw was iemand die het leven op haar eigen voorwaarden leidde. Dat bewonderde hij in haar en dat respecteerte hij. En dus moest hij wachten tot ze een besluit nam. Voor nu kon hij maar beter naar de studeerkamer gaan, waar Alec zich had verschanst met een fles brandewijn. Met hem kon hij praten. Hij zou het begrijpen, al werd het er daarmee niet per se makkelijker op. Alec was de broer die Kit nooit had gehad. De vriend op wie hij altijd kon vertrouwen, de man die hem altijd zou steunen, wat er ook gebeurde. Dit zou moeilijk worden voor hen allemaal, niet alleen voor Valerie en Louisa.

Kit deed de deur achter zich dicht en nam het glas brandewijn aan dat Alec hem toestak. Alec zat met gestrekte benen in zijn lievelingsfauteuil bij de haard, al brandde die niet. Hij zag er moe en somber uit. Hij was de afgelopen jaren snel ouder geworden. Bij zijn slapen werd zijn haar al grijs en hij was wat voller rond zijn middel. Niet dat hij dik was, maar hij was niet langer de slanke, viriele jongeman die Kit had ontmoet toen hij net in Virginia was. Alec moest steeds vaker een loep pakken als hij met zijn correspondentie en administratie bezig was. Eigenlijk moest hij een bril hebben, maar waar haalde je die vandaan in Jamestown? Zijn blindedarmonsteking van een paar jaar geleden had hem er scherp bewust van gemaakt hoe primitief de medische zorg in de kolonie was, en hoe ernstig de gevolgen konden zijn als er iets met zijn familie zou gebeuren. Hij maakte zich zorgen om Valerie en om Tom. Hij was in de loop der jaren te veel mensen kwijtgeraakt om zichzelf nog wijs te kunnen maken dat zijn dierbaren het eeuwige leven hadden. Hij wist wel beter, en dat maakte hem bang.

Kit ging zitten en nipte van zijn brandewijn. Het deed hem altijd

goed om samen met Alec iets te drinken, maar hij moest nu eerlijk zijn en het niet meer uitstellen. Het was ondenkbaar dat Louisa er niet met Valerie over zou praten, dus Alec kwam het toch wel te weten.

‘Alec, ik wil graag iets met je bespreken. Ik weet dat dit niet het ideale moment is, maar ik wil er niet langer in mijn eentje mee rondlopen. Ik heb je steun nodig.’

Alec zette zijn glas neer en keek Kit glimlachend aan. ‘Ik denk dat ik wel weet wat je wilt zeggen. Ik zat er eigenlijk al op te wachten.’

‘O ja?’ vroeg Kit, al was hij niet echt verbaasd. Alec was niet zoals Louisa en Valerie; hij was een man van de zeventiende eeuw, die begreep hoe de dingen hier werkten. Hij wist wat plichtsgevoel was, in tegenstelling tot zijn vrouw, die vond dat je boven alles je hart moest volgen. En ach, misschien was dat in haar eigen tijd ook wel zo. Maar in deze tijd deden de mensen wat er van ze werd verwacht, ook als ze daarvoor hun eigen wensen en verlangens opzij moesten zetten.

‘Ik zit er al een tijdje mee, al heb ik er nog niet hardop over gesproken omdat ik weet wat het met Louisa zou doen. Maar nu wil ik niet langer zwijgen. Ik heb me al een hele tijd niet om mijn landgoed bekommerd, maar nu meneer Gibson is overleden, moet ik toch echt een nieuwe rentmeester zoeken. Ik heb mijn neef Robin gevraagd me te helpen, maar ik kan niet van hem vragen om het hele landgoed te beheren. Hij heeft zijn eigen verplichtingen. En dan is Robbie er nog. Hij begint groter te worden, Alec, en het wordt tijd dat hij les krijgt in het beheren van een landgoed. Ik moet kundige leermeesters voor hem aanstellen, en ervoor zorgen dat hij praktijkervaring krijgt. Ooit zal hij me opvolgen, en dan moet hij er klaar voor zijn.’

‘En Evie?’ vroeg Alec met een glimlach. Kit was dol op zijn eigenzinnige dochter, maar hoe zag hij haar toekomst voor zich?

Kit zuchtte diep. ‘Dat wordt nog een hele klus. Louisa heeft zo

haar ideeën over wat een meisje zou mogen verwachten van het leven, maar ik ben bang dat die niet helemaal overeenkomen met wat er in dit tijdperk van meisjes wordt verwacht. Ik ga liever dood dan dat ik Evie ongelukkig zie, maar ik moet realistisch zijn. Ik ben zeker niet tegen onderwijs voor meisjes, maar als ze té geleerd wordt, zal dat haar impopulair maken bij de mannen van haar klasse. Niets mis met een intelligente, geestige vrouw, maar op een boekenwurm knapt elke jongeman af. Natuurlijk, ze is nog jong, maar we moeten zo onderhand over een huwelijk gaan nadenken. Louisa wil het er nog niet over hebben, maar in deze tijd kan een meisje niet tot halverwege de twintig wachten. Als we een goede partij voor Evie willen, zullen we ruim voor haar twintigste moeten beginnen met zoeken. Louisa kan me wel vermoorden als ik dit soort dingen zeg, maar zo werkt het nu eenmaal in het leven. Toch, Alec? Of ben ik te ouderwets?’

Alec vulde Kits glas bij en glimlachte. ‘Dat is een van je minste zorgen, als je het mij vraagt. Het maakt niet uit wat jij en Louisa besluiten, Evie zal jullie zelf wel vertellen wat ze wil, net zoals Louisa bij ons deed. Valerie en ik hadden ook de nodige meningsverschillen over onderwijs en huwelijk, maar intussen trok Louisa haar eigen plan. Als vader ben je vaak blind voor het ware karakter van je kind, maar uiteindelijk ga je dat toch zien, al is het soms rijkelijk laat.’

‘Dat is zo. Al sinds de dag dat ze geboren werd, weten we dat Evie een sterke wil heeft. Alsof ik nog niet genoeg koppige vrouwen om me heen heb! En dan is ze nog maar een kind, moet je nagaan. Ik durf er niet eens aan te denken hoe ze zal zijn als ze de huwbare leeftijd bereikt.’ Kit huiverde dramatisch, wat Alec aan het lachen maakte.

‘Volgens Valerie is het ouderschap een levenslang proces van loslaten.’

‘En dat is niet makkelijk.’

‘Zeker niet,’ zei Alec. ‘Als je een kind verliest, dan moet je het wel

loslaten. Maar als je kind nog leeft en je kunt niet bij elkaar zijn, dan is het pas écht moeilijk.’

‘Misschien dat je Valerie makkelijker kunt overtuigen als ze weet dat wij naar Engeland gaan,’ stelde Kit voor.

‘Maar is dat al een uitgemaakte zaak dan?’ vroeg Alec met een veelbetekenende glimlach. ‘Ik zie Louisa niet zomaar akkoord gaan. Waarschijnlijk zal ze zeggen dat Robbie nog maar een kind is en dat jullie nog genoeg tijd hebben om drastische beslissingen te nemen.’

‘Dat hééft ze al gezegd. Maar deze keer laat ik me niet van mijn besluit afbrengen. Natuurlijk, ik wil dat ze gelukkig is en ik probeer zoveel mogelijk rekening te houden met haar mening, maar als puntje bij paaltje komt, ben ik het hoofd van het gezin en moet ze me gehoorzamen.’

Alec als Kit proestten het uit om die laatste opmerking. Ze wisten maar al te goed dat ‘gehoorzamen’ niet in het woordenboek van hun vrouwen stond.

‘Je kunt haar niet bevelen om mee te gaan, Kit. Je moet haar overtuigen.’

‘Dat heb ik geprobeerd, Alec, maar ze vertikt het. Ze wil Valerie niet achterlaten.’

‘Ik weet het.’

‘En jij en Charles dan?’ vroeg Kit. ‘Zou jij Charles achterlaten?’

‘De omgang tussen Charlie en mij is nooit echt soepel geweest,’ bracht Alec hem in herinnering.

‘En toch is hij je broer. De enige die je nog hebt. Je bent al een broer en een zus kwijt. Trouwens, heb je onlangs nog iets van Jenny gehoord?’

‘Vorige maand heb ik nog een brief van haar gehad. Maar zoals altijd schrijft ze dat het uitstekend gaat en dat ze dolgelukkig is. Ik vind dat moeilijk te geloven,’ zei Alec met een peinzende blik.

‘Waarom?’

‘Dat is mijn indruk. Jenny is niet het type dat te koop loopt met

haar ware gevoelens. Ze heeft een groot deel van haar jeugd in een klooster doorgebracht en is eraan gewend om haar gedachten voor zich te houden. Maar of ze nu wel of niet gelukkig is, vanaf de andere kant van de oceaan kan ik er toch niet veel aan doen. Ik geloof gerust dat Cameron een rechtschapen man is en goed voor haar zorgt, maar of ze écht gelukkig is, kan ik niet bepalen. Ik kan op niets anders afgaan dan op haar brieven, en daarin zegt ze stevast dat het goed gaat, waarna ze ogenblikkelijk begint over de familie hier. Over zichzelf of haar leven in Schotland vertelt ze niet veel.'

'Als je wilt, kan ik haar wel opzoeken als we eenmaal terug zijn in Engeland.'

'Dat kan ik toch niet van je vragen?' protesteerde Alec.

'Ik doe het graag. Trouwens, Louisa zou het geweldig vinden om Jenny weer te zien. Ze mist haar, en de kinderen ook.'

'Dat zou ik erg op prijs stellen, Kit. Jenny is als een dochter voor me. De onthullingen over haar ouders hebben haar diep geraakt. Het zou een grote opluchting voor me zijn als ik wist dat ze nu tenminste een goed leven heeft.'

'Je kunt op me rekenen, Alec. Ik zal hoogstpersoonlijk gaan kijken of ze gelukkig is, en zo niet, dan zal ik alles doen om dat te verhelpen.'

'Dank je.' Alecs ogen werden vochtig en hij lachte weemoedig. 'Ik heb er geen moeite mee om Charles achter te laten. Maar jou zal ik missen als een broer.'

'Ik jou ook.' Ze tikten hun glazen tegen elkaar: een stille toast op vriendschap en loyaliteit. De komende maanden beloofden een tijd vol veranderingen te worden voor zowel de Whitfields als de Sheridans.

SCHOTLAND, AUGUSTUS 1628

Cameron nam de kom pap van Jenny aan, deed er een klont boter in en goot er wat honing over. Jenny had twee dagen geleden een grote pan gemaakt, dus de haverhout was inmiddels een beetje klonterig en dik, maar Cameron was geen kieskeurige eter. Hij was blij met alles wat ze hem voorzette. Het runnen van een eigen huishouden was geen eenvoudige taak en ze moest bijna alles nog leren. Bij de Whitfields hadden ze zowel een kokkin als een dienstmeisje gehad, dus Jenny had nooit echt leren koken. Wel was ze erg vaardig in het herstellen van kleding en het spinnen van wol.

Omdat ze haar zoon niet graag zag verhongeren, had Camerons moeder Jenny een paar eenvoudige gerechten geleerd, zoals stoofpot, bannockbrood en bloedworst. De stoofpot en het brood had Jenny snel onder de knie. Maar de bloedworst, nee, dat ging haar te ver. Ze was er nauwelijks aan gewend om haar handen vuil te maken, laat staan om haar armen tot aan de ellebogen in het varkensbloed te steken. Cameron vond het niet erg. Hij kon prima zonder bloedworst leven, als hij maar wist dat het goed ging met Jenny. Het probleem was dat hij daar niet zeker van was.

‘Hoef jij niets?’ vroeg Cameron, terwijl hij toekeek hoe zijn vrouw een mand met vuile luiers oppakte en ermee naar de buitendeur liep. Het was nog niet eens echt licht buiten en het klonk alsof er aardig wat wind stond. Bovendien regende het sinds gisteravond aan één

stuk door, dus al met al waren er prettigere plekken te bedenken om nu naartoe te gaan dan het erf.

‘Nee, ik eet straks wel. Let jij even op Ian? Ik moet echt eerst deze luiers wassen, anders heb ik er niet eens genoeg om de dag door te komen. Hij heeft al gegeten en ik heb hem net verschoond, dus hij slaapt nog wel even.’ Maar zodra ze de deur opendeed en een vlaag vochtige lucht door de keuken raasde, was de kleine in één keer wakker. Cameron tilde zijn zoon uit de wieg en zette hem op zijn knie terwijl hij zich op zijn pap stortte. Hij moest goed ontbijten, want pas rond het middaguur zou hij weer echt kunnen eten. Cameron moest lachen toen de kleine Ian de pap in het oog kreeg en direct zijn mond opendeed, als een jong vogeltje dat zijn zinnen heeft gezet op een sappige worm.

‘Altijd honger, hè, mannetje? Precies je vader.’

Ian hapte gretig van de lepel pap die Cameron hem voorhield en opende meteen weer zijn mond. ‘Misschien wordt het tijd dat je moeder jou vaste voeding gaat geven,’ mijmerde Cameron terwijl hij de rest van zijn ontbijt deelde met zijn zoon. Ian lachte tevreden, waarbij er twee ondertandjes zichtbaar werden. Hij was een knap knulletje, met Jenny’s kastanjebruine krullen en Camerons grote blauwe ogen. Cameron wist zeker dat er in heel Schotland geen liever kind bestond.

Cameron schoof zijn lege kom opzij, zette Ian op zijn bips op de grond en liet hem tegen zijn benen leunen. Ian kon nog niet zelfstandig zitten, maar was vol vertrouwen dat zijn vader hem zou steunen. Cameron gaf het kind zijn favoriete houten lepel. Hij had verschillende speeltjes voor het kind gemaakt, maar Ian was al weken geobsedeerd door de lepel. Hij kreeg er maar geen genoeg van. Cameron boog zich voorover en kustte zijn zoon op zijn geurige hoofdje, maar die sloeg vol concentratie met zijn lepel op de grond.

Cameron dankte God nog steeds elke dag dat zowel Jenny als het kind de bevalling hadden overleefd. Het was een waar wonder dat

hij zijn gezin nog had. De Heer was niet alleen zo genadig geweest om zijn vrouw en zoon in leven te laten, ook had Hij Cameron in Zijn wijsheid toegestaan om aan zijn gevangenschap te ontsnappen en terug te keren naar Schotland. Cameron was diep dankbaar voor deze tweede kans in het leven.

Er ging opnieuw een windvlaag door de keuken toen Jenny weer naar binnen kwam. Ze had blosjes op haar wangen en haar haar was verwaaid, maar ze ademde een soort grimmige voldoening. Weer een taak afgerond. Nog maar honderd te gaan.

‘Ik moet gaan, liefste,’ zei Cameron terwijl hij opstond en Ian aan zijn vrouw gaf. Kirrend graaide Ian naar een vochtige krul en hij trok eraan tot Jenny het uitgilde. ‘Ik heb hem wat van mijn pap gegeven. Ik vraag me af of hij wel goed eet, Jenny. Hij lijkt altijd honger te hebben.’

Jenny knikte. Ze gaf Ian nog de borst, maar misschien had Cameron gelijk. Misschien moest ze hem voorzichtig wat vaste voeding gaan geven. Hij was immers al bijna zeven maanden. Het probleem was dat ze niemand had om mee te overleggen. Na bijna twee jaar in Schotland had ze nog geen enkele vriendin. De vrouwen hier deden op een koele manier beleefd tegen haar, maar ze werd nooit bij een gesprek betrokken en niemand gaf haar het gevoel dat ze erbij hoorde. En dus moest ze alles zelf uitzoeken wat haar kind betrof. Met grote kinderen had ze wel wat ervaring, maar met pasgeborenen niet echt. De enige zuigeling die ze ooit van dichtbij had meegemaakt, was de kleine Tom, maar het was zijn voedster die hem tijdens de hele overtocht naar Virginia borstvoeding was blijven geven.

‘Ik heb een paar haverkoeken en een fles melk voor je ingepakt. Ik zie je rond het middaguur.’

Cameron greep Jenny bij haar middel en trok haar tegen zich aan. De kleine Ian kirde enthousiast in zijn moeders armen. ‘Ik hou van jullie,’ zei Cameron, terwijl hij eerst Ian en toen Jenny kustte.

‘En wij van jou. Zeg maar dag tegen papa.’

Jenny pakte Ians handje en zwaaide ermee. Toen deed ze een paar stappen weg van de buitendeur, omdat ze niet met het kind in de tocht wilde staan. Cameron greep zijn tussendoortje en vertrok. Hij betwijfelde of die paar haverkoeken genoeg zouden zijn om het vol te houden tot het middagmaal, maar het was lief van Jenny dat ze zo zorgzaam was. Hij had veel te doen vanochtend, te beginnen met het melken. Zijn moeder vond dat vrouwenwerk, maar daar trok hij zich niets van aan. Zo veel tijd kostte het niet, en hij deed het graag als hij Jenny daar een beetje mee kon ontlasten.

Over een paar weken moest de oogst worden binnengehaald en daarna was hij druk bezig met hooien, dus dan had hij niet zo veel tijd meer om haar te helpen. Maar tot die tijd zou hij alles doen wat hij kon. In gedachten liet Cameron zijn taken voor vandaag de revue passeren terwijl hij tegen de warme flank van de koe leunde. In een gelijkmatig ritme knepen zijn vingers in de spenen, precies zoals Mary hem had geleerd toen hij een jongen was.

Toen had hij het vooral als een spelletje gezien. Als een manier om met zijn hulpvaardigheid indruk te maken op Mary. Meer dan een kusje als beloning vroeg hij niet. Hij dacht nog steeds af en toe aan Mary, vooral als hij alleen in de schuur was. Hij zag het niet als ontrouw zijn aan Jenny. Al vanaf zijn vroegste jeugd had Mary deel uitgemaakt van zijn leven, en ze zouden zeker getrouwd zijn als ze niet was vermoord door die schoft van een Aloysius Deverell.

Cameron kookte nog altijd van woede als hij dacht aan Mary's dood en aan de ongevoelige manier waarop de autoriteiten daarmee waren omgegaan. Misschien moest hij wroeging voelen omdat hij Deverell in koelen bloede had vermoord, maar dat deed hij niet. Hij had alleen maar gerechtigheid gezocht. En nu had hij een mooie, liefhebbende vrouw en een gezonde zoon. Wat kon het toch wonderlijk lopen!

Cameron gaf de koe een liefdevol klopje en pakte de melkemmer. Hij zou hem snel naar binnen brengen en dan verdergaan met zijn

eigen klusjes. Hij moest een hek repareren, hout hakken, een lek in het dak van de schuur opsporen en nog honderd andere dingen doen. Ook Jenny was de hele dag druk. Ze moest onder andere de dieren verzorgen, koken, bakken, schoonmaken, de was doen en hun kind verzorgen. Zelfs aan het einde van de dag zat ze nog jurkjes voor Ian te naaien en Camerons kousen en hemden te verstellen. Cameron had wel geprobeerd een meisje uit het dorp in te huren om een handje te helpen, maar er hadden zich geen gegadigden gemeld.

Cameron voelde zich steeds bozer worden, net zoals altijd wanneer hij dacht aan hoe de mensen Jenny behandelden. Hij was dolgelukkig geweest toen ze eindelijk aankwam na de lange reis uit Virginia. Ze was meer dan twee maanden onderweg geweest, dus ze had tijd genoeg gehad om te piekeren over de ontvangst die haar ten deel zou vallen. Al een week voor haar aankomst was Cameron naar Glasgow gereisd, en toen haar schip dan eindelijk aanlegde, keek hij met ingehouden adem toe hoe het anker werd uitgeworpen en de houten loopplank werd neergelaten.

Geduldig wachtte hij af. Eerst kwam er een gezin met twee kinderen aan wal, gevolgd door een goed doorvoede kerel, die luidkeels om zijn hutkoffer vroeg. Zeelieden kwamen naar buiten met kisten en vaten op de schouder. Gespannen staarde Cameron naar de loopplank. Waar bleef Jenny toch? Hèhè, daar was ze. Ze bleef even stilstaan om de kade af te speuren, haar knappe gezicht vol ongerustheid. Even leek ze zelfs in paniek, tot ze Cameron eindelijk wild naar haar zag zwaaien. Een brede glimlach verscheen op haar gezicht. Ze holde de loopplank af en vloog hem in de armen. Al haar zorgen waren vergeten toen hij haar in het rond zwierde en haar innig kuste, terwijl matrozen floten en andere passagiers woorden van afkeuring mompelden.

‘Wat ben ik blij dat je er bent,’ zei hij toen hij haar eindelijk neerzette. ‘O, schat, ik dacht dat ik je nooit meer zou zien. Wat zie je er mooi uit.’

‘Je mag er zelf ook wezen,’ lachte Jenny. ‘De vrijheid staat je goed.’

‘Kom mee, mevrouw Brody. Ik heb een goede herberg geregeld. Er zal een heerlijk avondmaal voor ons geserveerd worden in de gelagkamer, en daarna gaan we naar boven en kruipen we in bed. Maar,’ zei hij met een veelbetekenende glimlach, ‘om eerlijk te zijn, zou ik het liever in omgekeerde volgorde doen.’

‘Het is toch nog lang geen tijd voor het avondmaal,’ antwoordde Jenny onschuldig. ‘Ik wil me eerst opfrissen.’

Cameron glimlachte gelukzalig. Hij had zo lang op haar gewacht, en nu was ze echt hier, bij hem. Hij kon zich geen groter geluk voorstellen dan eindelijk aan hun leven samen te beginnen. Zijn bruid en hij. Toen ze eindelijk beneden kwamen voor het avondmaal, was het allang koud. De vrouw van de herbergier was ziedend, maar daar haalden ze hun schouders voor op. Ze straalden als nieuwe koperen munten en de hele wereld mocht hun vreugde zien.

‘Laten we een fatsoenlijke bruiloft vieren nu je eindelijk hier bent. Ik zal alles regelen. We nodigen het hele dorp uit, dan kan iedereen kennis met je maken.’

De bruiloft was vlekkeloos verlopen en Cameron was te gelukkig en te dronken om te merken dat zijn bruid in haar eentje zat en er helemaal niet zo gelukkig uitzag. De vrouwen hadden zich om haar heen verdrongen zodra ze was aangekomen, maar zodra de nieuwsgierigheid naar de buitenlandse bruid van Cameron Brody was bevredigd, keerden ze haar de rug weer toe. Jenny hoorde niet bij hen. Ze was een goed opgeleide jongedame, een lady zelfs, geen analfabete boerin of boerendochter. De dorpsvrouwen waren grof als trekpaarden, getekend door jarenlang hard werken, terwijl Jenny een Arabische volbloed was, stralend wit en oogverblindend mooi. Vooral de mannen waren onder de indruk van zo’n bevallige dame in hun midden, en uiteraard maakte dat haar alleen nog maar minder populair bij de vrouwen, die het zelfs vertikten om hun dochters op de boerderij van Cameron te laten werken. Stel je voor dat ze

Jenny's wereldse manieren zouden overnemen en onbetamelijke ideeën in hun hoofd zouden krijgen!

Jenny wilde er dolgraag bij horen, maar haar verfijnde manieren en melodieuze Franse accent hielpen haar niet. Hoe bescheiden en onopvallend ze zich ook gedroeg, vergeleken met haar waren de dorpsvrouwen maar simpele slonzen, en dat werd haar behoorlijk kwalijk genomen. Al snel begon Jenny zich terug te trekken. Ze probeerde niet langer bevriend te raken met de vrouwen en bleef liever op de boerderij. Ze kwam alleen nog in het dorp om naar de kerk te gaan.

Cameron hoopte dat de vrouwen zich hartelijker tegen Jenny zouden gedragen als ze eenmaal zwanger was. Er was niets wat vrouwen nader tot elkaar bracht dan bevallingsverhalen uitwisselen, toch? Maar de dorpsvrouwen volhardden in hun afwijzende houding, en zelfs de vroedvrouw, een mollig oudje met een gezicht als een aardappel, deed niet zo vriendelijk tegen Jenny als tegen ieder ander. Jenny was en bleef een buitenstaander, en het deed Cameron pijn om haar zo ongelukkig te zien. Niet dat ze ooit klaagde, maar hij wist dat ze zich eenzaam en buitengesloten voelde en haar familie miste. Ze had veel van oom Alec en tante Valerie gehouden en was erg gesteld geraakt op lord en lady Sheridan.

Met Charles Whitfield en zijn hooghartige vrouw had Jenny minder tijd doorgebracht, maar ook hen miste ze, en dan vooral hun kinderen. Voor het eerst in haar leven had Jenny deel uitgemaakt van een grote, liefdevolle familie, en nu was ze plotseling weer alleen, met slechts Cameron als gezelschap.

Cameron vroeg nooit aan Jenny of ze spijt had dat ze voor hem naar Schotland was gekomen, want hij was bang voor het antwoord. Hij wist dat ze van hem hield, maar wat als liefde niet genoeg was? Een vrouw had andere vrouwen nodig in haar leven. Vrouwen die steun en troost gaven, en een speciaal soort begrip dat hij nooit kon bieden. Hoelang zou het duren voordat Jenny het hem kwalijk ging nemen dat hij haar uit Virginia had weggehaald?